

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Gulbenes sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Brīvzemnieki”
“Mežāres 1”, Lizuma pagasts
Gulbenes novads, LV-4425

Lēmums

Rīgā,
2021.gada 3.augustā

Nr. [..]

Par rājiena izteikšanu un aicinājuma izpildi

[1] Datu valsts inspekcijas (turpmāk – DVI) lietvedībā ir vairāki [..] (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumi¹, kas liecina par Gulbenes sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Brīvzemnieki” (turpmāk – Sabiedrība) iespējamo prettiesisko rīcību, cita starpā veicot Iesniedzēja klientu² [..], [..]un [..] (turpmāk – Klienti) personas datu apstrādi videonovērošanas veidā.

No Iesniedzēja iesniegumos un tā pielikumos sniegtās informācijas izriet, ka Sabiedrība, iespējams, izmanto noziedzīgu nodarījumu novēršanai uzstādītās videonovērošanas kameras, lai kontrolētu Sabiedrības darbinieku, tostarp Klientu, darba pienākumu veikšanu. Iesniegumā dota atsauce uz Valsts darba inspekcijas 2021.gada 25.janvāra lēmumā Nr. [..], ka “[..] *fermas darbinieku darba laiks samazināts, izvērtējot fermā “[..]” uzstādītās videonovērošanas kameras ierakstus, kuros redzams, ka darbs netiek veikts visu fermā “[..]” noteikto darba laiku, kas bija no plkst.7.00 līdz 20.00 ar pārtraukumu no 12.00 līdz 13.00 [..]*”, kas, Iesniedzēja ieskatā, apstiprina jau iepriekš pausto pieņēmumu, ka Sabiedrības īpašuma aizsardzībai un drošībai uzstādītās videonovērošanas kameras tiek izmantotas pavisam citam mērķim – darba izpildes kontrolei, par ko Sabiedrības darbinieki netiek informēti.

Tāpat Iesniedzējs vērš uzmanību uz Sabiedrības sniegto paskaidrojumu Valsts darba inspekcijai, kurā norādīts, ka “[..] *fermā “[..]” ir uzstādīta videonovērošanas sistēma, kurā var redzēt lopus un to, cik daudz laika ir nepieciešams šo lopu apkopšanai. Vairākkārtīgi analizējot kameru ierakstus no dažādu darbinieku maiņām, secinājām, ka tiešais darba laiks nenasniedz pat 4 stundas [..]*”, kas atkārtoti apliecinot, ka patiesais Sabiedrības veiktās videonovērošanas mērķis ir darbinieku uzraudzība un kontrole, nevis īpašuma aizsardzība un drošība.

[2] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Vispārīgā datu aizsardzības regula³ (turpmāk – VДАР), Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL) un citi normatīvie akti, savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un tiesības noteic VДАР 55.-58.pants un FPDAL 4. - 5.pants.

¹ DVI reģistrēti 2021.gada 13.janvārī ar Nr. [..]; 2021.gada 14.janvārī ar Nr.v; 2021.gada 26.janvārī ar Nr. [..]; 2021.gada 22.februārī ar Nr. [..]; 2021.gada 22.februārī ar Nr. [..]; 2021.gada 20.aprīlī ar Nr. [..].

² Pilnvarojumu apliecina 2020.gada 12.janvāra orderis Nr. [..] un 2021.gada 22.februāra orderis Nr. [..].

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regula Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

Saskaņā ar VDAR 58.panta 1.punkta "e" apakšpunktu uzraudzības iestādei (DVI) ir pilnvaras paziņot pārzinim vai apstrādātājam par aizdomām par VDAR iespējamu pārkāpšanu un iegūt no pārziņa un apstrādātāja piekļuvi visiem personas datiem un visai informācijai, kas nepieciešama tās uzdevumu veikšanai.

FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka DVI ir tiesības atbilstoši savai kompetencei pieprasīt un bez maksas noteiktajā apjomā un formā saņemt no privātpersonām, valsts pārvaldes institūcijām un amatpersonām pārbaudei nepieciešamo informāciju, dokumentus vai to kopijas un citus materiālus, tostarp ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt VDAR 31.pants noteic pārziņa un apstrādātāja un attiecīgajā gadījumā pārziņa vai apstrādātāja pārstāvja pienākumu pēc pieprasījuma sadarboties ar uzraudzības iestādi (DVI) tās uzdevumu izpildē.

Atbilstoši Administratīvā procesa likumam (turpmāk – APL) 14.¹pantam iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus [..]. APL 61.pants nosaka, ka administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības izteikt savu viedokli jebkurā procesa stadijā [..]. Lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā,⁴ Administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi⁵.

[3] Ievērojot VDAR noteiktās DVI tiesības, DVI vērsās pie pārziņa (Sabiedrības)⁶, skaidrojot VDAR noteiktās prasības attiecībā uz Sabiedrības veikto personas datu apstrādi, aicināja Sabiedrību informēt Iesniedzēju par darbībām, kas veiktas pēc Iesniedzēja pieprasījumiem saskaņā ar VDAR 15.pantu, kā arī lūdza sniegt DVI informāciju par Sabiedrības veikto personas datu apstrādi videonovērošanas veidā.

[4] Atsaucoties uz DVI aicinājumiem, Sabiedrība informēja par aicinājumu izpildi (iesniedzot DVI Iesniedzējam nosūtīto vēstuli kopijas), kā arī iesniedza informāciju uz DVI pieprasījumiem⁷.

Attiecībā uz Sabiedrības veikto videonovērošanu, tostarp videonovērošanas kameru ierakstu aplūkošanu Sabiedrības darbinieku darba noslodzes izvērtēšanai, Sabiedrība paskaidroja, ka pie Sabiedrības fermām ir uzstādītas videonovērošanas kameras, kuru izvietošanas mērķis ir novērst iespējamo apdraudējumu Sabiedrības personāla un darbinieku veselībai un dzīvībai, ievērojot, ka Sabiedrības pamatdarbība ir saistīta ar lopkopību/lopiem, kuru uzvedība nav prognozējama. Kā tiesisko pamatu videonovērošanas veikšanai Sabiedrība norādīja VDAR 6.panta 1.punkta "d" apakšpunktu.

Sabiedrība informēja, ka pirms videonovērošanas uzstādīšanas, Sabiedrība ir izvērtējusi arī citas iespējas iespējamā darbinieku dzīvības apdraudējuma novēršanai, taču secinājusi, ka šobrīd nav citu veidu, lai mazākā apjomā vai citā veidā sasniegtu noteikto mērķi. Sabiedrība informēja, ka kūtis un fermās ir izvietoti arī fiziskie ierobežojumi, taču tie pilnībā neizslēdz iespēju lopiem tos pārvarēt un radīt apdraudējumu tajās strādājošā personāla dzīvībai un veselībai. Sabiedrība uzsvēra, ka tā seko līdzi citās valstīs ieviestajiem risinājumiem un līdzko kāds risinājums tiks ieviests praksē, Sabiedrība izvērtēs tā ieviešanas iespējas arī Sabiedrības fermās un kūtīs.

Sabiedrība paskaidroja, ka videoieraksti ar uzkrājamo atmiņu un arhīva uzglabāšanu tiek glabāti ne ilgāk kā 14 (četrpadsmit dienas) no videoieraksta veikšanas dienas. Jebkāda videonovērošanas un ierakstu veikšanas sistēmas iekārtā esošo personas datu (ierakstu) manuāla dzēšana, kopēšana vai nodošana kompetentām valsts iestādēm notiek tikai pēc kompetentās valsts iestādes rakstiska, pamatota pieprasījuma saņemšanas. Šādā gadījumā ierakstu dzēšanu, kopēšanu vai nodošanu kompetentām valsts iestādēm veic Sabiedrības Informācijas sistēmu administrators, valdes pārstāvja un jurista uzraudzībā. Sabiedrība norādīja, ka tās veiktie videoieraksti nav izsniegti ne fiziskām, ne juridiskām personām vai valsts pašvaldību

⁴ APL 62.panta pirmā daļa

⁵ APL 161.panta pirmā daļa

⁶ DVI 2021.gada 15.marta vēstule Nr. [..] un 2021.gada 7.aprīļa vēstule Nr. [..]

⁷ Sabiedrības 2021.gada 8.aprīļa vēstule (DVI reģistrēta ar Nr. [..]), 2021.gada 10.maija vēstule (DVI reģistrēta ar Nr. [..]) un 2021.gada 26.maija vēstule (DVI reģistrēta ar Nr. [..]).

institūcijām.

Sabiedrība informēja, ka nodrošina datu subjektu informēšanu par videonovērošanas veikšanu ar vizuālu zīmju izvietojumu datu subjektiem redzamā vietā, un iesniedza gan informatīvo zīmju fotoattēlu kopijas, gan izvietoto videonovērošanas kameru shematisku attēlojumu, kā arī ekrānuzņēmumus, kuros fiksētas videonovērošanas kamerās veiktās darbības.

Attiecībā uz videonovērošanas kameru ierakstu aplūkošanu, Sabiedrība paskaidroja, ka Iesniegumā minētais notikums bijis vienīgais gadījums, kad Sabiedrība veikusi videoieraksta aplūkošanu darba noslodzes vērtēšanai. Sabiedrība uzsvēra, ka konkrētajā gadījumā tika veikta tikai vispārēja vizuāla darbinieku identifikācija, jo Sabiedrības rīcībā bija darbinieku maiņu saraksts un informācija, kurā dienā, kurš darbinieks un kurā fermā strādā. Sabiedrība paskaidroja, ka Valsts darba inspekcijai sniegtajā atbildē videoieraksta aplūkošana tika pieminēta tikai skaidrojuma formā un videonovērošanas kameru ieraksti un/vai ekrānuzņēmumi netika nodoti nedz Valsts darba inspekcijai, nedz kādai citai trešajai personai.

Sabiedrība informēja, ka tai piederošajās fermās un biroja ēkā kopā ir izvietotas 25 videonovērošanas kameras. Ņemot vērā, ka tas bijis vienīgais gadījums, kad veikta videoieraksta aplūkošana darbinieku darba noslodzes vērtēšanai, Sabiedrība atzina, ka no darbiniekiem netika saņemta piekrišana minētās darbības veikšanai. Tāpat Sabiedrība atzina, ka videoieraksta aplūkošana nebūtu veicama un būtu jāvērtē ietekme uz datu subjekta pamattiesībām un pamatbrīvībām, apsverot mazāk traucējošus veidus kā sasniegt mērķi.

[5] Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz fiziskās personas datu aizsardzību.

VDAR 2.panta 1.punkts nosaka, ka VDAR piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur ir iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem. Savukārt personas datu kartotēka ir jebkurš sakārtots personas datu kopums, kurā šie dati ir pieejami saskaņā ar īpašiem kritērijiem – centralizētiem, decentralizētiem vai izkliedētiem, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju⁸.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1. un 2.apakšpunktu “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu⁹ fizisku personu (“datu subjekts”), savukārt “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem [...]. Ievērojot minēto, personas vārds, uzvārds, videoattēls, balss u.c. informācija pēc kuras var identificēt konkrētu personu, ir uzskatāma par personas datiem, bet jebkura ar tiem veikta darbība vai darbību kopums, ir atzīstama par personas datu apstrādi VDAR 4.panta 2.apakšpunkta izpratnē.

VDAR 4.panta 7.apakšpunkts nosaka, ka par personas datu apstrādes atbildību VDAR ir atbildīgs pārzinis – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...]. Konkrētajā gadījumā Klientu personas datu apstrādes pārzinis ir Sabiedrība.

Lai aizsargātu datu subjekta (personas, kuras dati tiek apstrādāti) intereses, atbilstoši VDAR 5.panta 1.punktam pārzinim personas datu apstrādē ir jānodrošina noteiktu principu ievērošana. Saskaņā ar šiem principiem veiktajai personas datu apstrādei jābūt atbilstošam tiesiskajam pamatam (VDAR 5.panta 1.punkta “a” apakšpunkts) un personas datu apstrādi drīkst veikt tikai tādā apmērā, kā nepieciešams (VDAR 5.panta 1.punkta “b” un “c” apakšpunkts) mērķa sasniegšanai, kā arī jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus (VDAR 5.panta 1.punkta “f” apakšpunkts). Turklāt ievērojot VDAR 5.panta 2.punktā noteikto

⁸ VDAR 4.panta 6.apakšpunkts

⁹ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem.

pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām. Savukārt saskaņā ar VDAR 6.panta 1.punktu apstrāde ir likumīga tikai tadā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Tātad tikai pastāvot kādam no minētajos pantos norādītajiem tiesiskajiem pamatiem un principiem, personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku. Ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, personas datu apstrāde nav atbilstoša VDAR.

Ievērojot minēto, pārzinim, pirms personu datu apstrādes veikšanas ir jāizvērtē, vai pastāv tiesisks un godprātīgs mērķis plānotajai personas datu apstrādei, vai šo mērķi ir iespējams sasniegt ar plānoto personas datu apstrādi un vai šo mērķi nav iespējams sasniegt, apstrādājot personas datus mazākā apjomā, citā veidā vai arī neapstrādājot tos vispār.

Saskaņā ar VDAR 13.pantu par personas datu apstrādi pārzinim ir jāinformē datu subjektus – personas, kuru personas datu apstrāde tiek veikta, nodrošinot, ka norādēs (zīmēs) par videonovērošanas veikšanu ir iekļauta VDAR 13.pantā minētā informācija (ja visu informāciju norādē (zīmē) nav iespējams iekļaut, tad jābūt norādei, kur tā pastāvīgi ir pieejama). Savukārt FPDAL 36.panta trešajā daļā minētas minimālās prasības, kas ietveramas informatīvajā zīmē par videonovērošanas veikšanu, proti, ja pārzinis izmanto informatīvo zīmi, lai informētu datu subjektus par videonovērošanu, minētajā zīmē norāda vismaz pārziņa nosaukumu, kontaktinformāciju, datu apstrādes mērķi, kā arī iekļauj norādi par iespēju iegūt citu VDAR 13.pantā norādīto informāciju.

[6] Izvērtējot Sabiedrības sniegto informāciju kopsakarā ar DVI rīcībā esošo informāciju un VDAR noteikto, DVI ir nonākusi pie turpmāk minētajiem secinājumiem.

DVI secina, ka no Sabiedrības iesniegtajiem 2020.gada 25.janvāra iekšējiem noteikumiem Nr.3 “Fizisko personu datu aizsardzības noteikumi” un Nr.6 “Videonovērošanas un ierakstu veikšanas kārtība” izriet, ka Sabiedrība veic personas datu apstrādi videonovērošanas veidā šādam mērķim – personu drošībai un īpašuma aizsardzībai, pamatojoties uz VDAR 6.panta 1.punkta “f” apakšpunktu. Savukārt DVI sniegtajos paskaidrojumos Sabiedrība ir norādījusi, ka tās veiktās videonovērošanas mērķis ir novērst apdraudējumu darbinieku veselībai un dzīvībai, un tiesiskais pamats ir VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunkts.

Tāpat DVI secina, ka minēto tiesisko pamatu Sabiedrība ir norādījusi arī attiecībā uz tās veikto personas datu apstrādi (videoierakstu aplūkošanu) darbinieku noslodzes izvērtēšanai. Tādējādi DVI secina, ka Sabiedrības veiktā darbinieku personas datu (videoattēla) apstrāde (videoierakstu aplūkošana) nav notikusi atbilstoši Sabiedrības norādītajam personas datu apstrādes mērķim un tiesiskajam pamatam.

DVI norāda, ka videonovērošana, tāpat kā jebkura cita veida personas datu apstrāde, ir tiesiska, ja ar tās palīdzību tiek nodrošināta cilvēku dzīvības, veselības aizsardzība un īpašuma aizsardzība un, ja attiecībā uz to ir ievērota VDAR, kuras 6.pants nosaka, ka apstrāde ir likumīga tikai tadā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no šajā pantā minētajiem pamatojumiem. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī VDAR 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktā noteiktais, ka dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā, kā arī “b” apakšpunktā noteiktais, ka dati tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā [...] (“nolūka ierobežojumi”). Nolūka ierobežojuma princips skaidrots Eiropas Datu aizsardzības likuma rokasgrāmatas (2018.gada izdevums)¹⁰ 122.lpp.: “Nolūka ierobežojuma princips ir viens no Eiropas datu aizsardzības likuma pamatprincipiem. Tā piemērošana ir cieši saistīta ar caurspīdīgumu, pārredzamību un lietotāja kontroli. Ja apstrādes nolūks ir pietiekami specifisks un skaidrs, indivīdi zina, ko gaidīt no datu apstrādes, tiek uzlabota pārredzamība un juridiskā noteiktība. Šis princips paredz, ka jebkura personas datu apstrāde jāveic noteikta, precīzi definēta mērķa sasniegšanai un tikai tādu papildu mērķu sasniegšanai, kas ir saderīgi ar sākotnējo mērķi. Līdz ar to, personas datu apstrāde nenoteiktam un/vai neierobežotam nolūku skaitam ir nelikumīga. Proti, katram jaunam datu apstrādes mērķim, kas

¹⁰ Pieejams: <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/handbook-european-data-protection-law-2018-edition>

nav savietojams ar sākotnējo mērķi jābūt savam īpašajam juridiskajam pamatam, un nevar pašauties uz faktu, ka dati sākotnēji tika iegūti vai apstrādāti citam likumīgam mērķim. Savukārt likumīga apstrāde ir ierobežota ar sākotnēji noteikto mērķi un jebkuram jaunam apstrādes mērķim būs nepieciešams atsevišķs jauns juridiskais pamats”.

Ievērojot minēto, ja Sabiedrība veic videonovērošanu, lai nodrošinātu personu drošību un īpašuma aizsardzību, tad iegūtie personas dati izmantojami tikai konkrētajā nolūkā. Savukārt, lai Sabiedrība iegūtos videoierakstus varētu izmantot citam (jaunam) apstrādes mērķim, tai nepieciešams jauns personas datu apstrādes juridiskais pamats. Tādējādi Sabiedrības rīcībā esošās informācijas salīdzināšanu ar videonovērošanas sistēmā esošajiem datiem (darbinieku vizuālu identificēšanu), lai izvērtētu darbinieku darba noslodzi, Sabiedrība nevarēja veikt, pamatojoties uz Sabiedrības paskaidrojumos norādīto personas datu apstrādes mērķi un tiesisko pamatu (VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunktu).

Attiecībā uz VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunktu, kas paredz to, ka apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses, DVI norāda, ka minētā tiesiskā pamata izmantošanai personas datu apstrādē ir noteikti ierobežojumi. „Vitāli svarīgas” intereses norāda uz datu apstrādes tiešo saistību ar jautājumu par indivīda dzīvību un nāvi, vai vismaz draudiem, kas rada riskus vai apdraudējumu indivīda dzīvībai un veselībai. Attiecīgi VDAR 6.panta 1.punkta “d” apakšpunktu nevar interpretēt atrauti no VDAR 46.apsvēruma. Šādas vitāli svarīgas intereses, kas cieši saistītas ar indivīda izdzīvošanas iespējām, varētu būt tiesisks pamats personas datu apstrādei, piemēram, lai izmantotu sensitīvos personas datus par personas veselības stāvokli, ar mērķi nodrošināt personas ārstēšanu vai gadījumos, kad kāda konkrēta persona ir pazudusi un tiek izsludināta meklēšanā. Līdz ar to, minētais tiesiskais pamats nav piemērojams Sabiedrības veiktajai personas datu apstrādei videonovērošanas veidā un atbilstošs tiesiskais pamats būtu VDAR 6.panta 1.punkta “f” apakšpunkts.

Attiecībā uz VDAR 6.panta 1.punkta “f” apakšpunktu (apstrāde ir vajadzīga pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai), DVI norāda, ka saskaņā ar 47.apsvērumu, pārziņa, tostarp tāda pārziņa, kuram personas dati var tikt izpausti, vai trešās personas leģitīmās intereses var būt apstrādes juridiskais pamats ar noteikumu, ka datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības nav svarīgākas, ņemot vērā saprātīgas datu subjekta gaidas, kuru pamatā ir viņu attiecības ar pārzini. Šādas leģitīmas intereses varētu būt, piemēram, tad, ja starp datu subjektu un pārzini pastāv būtiskas un atbilstošas attiecības, piemēram, ja datu subjekts ir pārziņa klients vai ir pārziņa dienestā. Jebkurā gadījumā būtu rūpīgi jāizvērtē, vai pastāv leģitīmas intereses, tostarp, vai datu subjekts personas datu vākšanas laikā un saistībā ar to var pamatoti sagaidīt, ka var notikt minētajā nolūkā paredzēta apstrāde. [...] DVI secina, ka Sabiedrība šādu izvērtējumu nav veikusi, kā arī nav informējusi darbiniekus par minētās personas datu apstrādes veikšanu.

Izvērtējot apstākļus, kas saistīti ar Sabiedrības veikto personas datu apstrādi citam mērķim, DVI secina, ka Sabiedrība nenoliedz, ka videoieraksti izmantoti darbinieku darba noslodzes izvērtēšanai. Proti, lai novērstu Valsts darba inspekcijas pārbaudē konstatētos pārkāpumus un izpildītu Darba likuma prasības, Sabiedrība visiem darbiniekiem sagatavoja darba līguma grozījumus. Savukārt, lai tos sagatavotu, Sabiedrība veica videoierakstu aplūkošanu, ar mērķi - izvērtēt darbinieku noslodzi un izanalizēt faktisko laiku, kas tiek veltīts darba pienākumu izpildei. Atbilstoši Sabiedrības paskaidrotajam, videoieraksta aplūkošanas laikā tika veikta tikai vispārēja, vizuāla darbinieku identifikācija. Turklāt Videonovērošanas kameru ierakstu izvērtēšanas rezultātā, Sabiedrība ieguva apliecinājumu tam, ka darbs netiek veikts visu fermā “Jaunzemi” noteikto darba laiku, secīgi Sabiedrība sagatavoja darba līgumu grozījumus, paredzot, ka turpmāk fermā darbu veiks 3 darbinieki, strādājot nepilnu darba laiku – 90 stundas mēnesī.

DVI nenoliedz, ka, Sabiedrībai kā darba devējam, ir no Darba likuma u.c. izrietošs pienākums veikt darbinieku darba laika uzskaiti, sagatavot attiecīgus darba līgumu grozījumus u.c., tātad pastāv leģitīma interese apstrādāt darbinieku personas datus. Taču konkrētajā gadījumā Sabiedrība savu leģitīmo interešu īstenošanai bija izvēlējusies nepareizo līdzekli, proti, darba noslodzes izvērtēšanai izmantoja videonovērošanas kameru ierakstus, kas sākotnēji paredzēti citam personas datu apstrādes mērķim (personu drošībai un īpašuma aizsardzībai). Vienlaikus

DVI norāda, ka Sabiedrībai pastāvēja arī citas iespējas konkrētā personas datu apstrādes mērķa sasniegšanai, piemēram, izvērtējot tās rīcībā esošos darba maiņas grafikus u.c.

Ievērojot minēto, DVI secina, ka Sabiedrība ir veikusi Sabiedrības darbinieku, tostarp Klientu personas datu apstrādi (videoierakstu aplūkošanu) pretēji Sabiedrības noteiktajam personas datu apstrādes mērķim un tiesiskajam pamatam, tādējādi neievērojot VDAR 5.panta 1.punkta "a", "c" un "f" apakšpunktā noteikto, proti, pārziņa pienākumu nodrošināt, lai apstrādes ietvaros personas dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi, ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos, kā arī tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā.

Ņemot vērā šajā lēmumā konstatēto, DVI secina, ka Sabiedrība ir veikusi datu subjektu (Sabiedrības darbinieku) personas datu apstrādi bez VDAR 6.panta 1.punktā noteiktā tiesiskā pamata un neievērojot VDAR 5.panta 1.punkta "a", "c" un "f" apakšpunktā noteiktos principus.

APL 66.panta 1.daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārums un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Vērtējot Sabiedrības izdarīto pārkāpumu, DVI ņem vērā, ka Sabiedrība nav veikusi sistemātisku videoierakstu aplūkošanu darbinieku noslodzes vērtēšanai, bet tas ir bijis viens atsevišķs gadījums (atsevišķa personas datu apstrāde ar jaunu personas datu apstrādes mērķi). Tāpat DVI ņem vērā Sabiedrības apstrādāto personas datu apjomu, darbinieku skaitu, proti, personas dati netika apstrādāti plašā mērogā, līdz ar to neradīja būtisku kaitējumu, videoierakstu glabāšanas termiņu (14 dienas), kā arī Sabiedrības sadarbības pakāpi un to, ka videoieraksti netika nodoti trešajām personām.

Ņemot vērā minēto, izvērtējot pārkāpuma būtību un smagumu, DVI secina, ka vienīgi administratīvā akta izdošana, neskaitot administratīvo sodu, var sekmēt 1.slimnīcas izpratni par tās rīcības neatbilstību VDAR un novērst pārkāpuma izdarīšanu/atkārtēšanos Sabiedrības turpmākā darbībā.

VDAR 58.panta 2.punkta "b" apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, "d" apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar VDAR noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

DVI savā darbībā īsteno principu "Konsultē vispirms"¹¹, kas paredz, ka DVI darbībai primāri ir preventīva, nevis sodīšanas funkcija, līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

Ievērojot iepriekš minēto, ņemot vērā pārkāpuma būtību, smagumu, apstrādātos personas datus un pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta "b" un "d" apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, **DVI nolemj:**

1. izteikt rājienu Sabiedrībai;

2. uzdot Sabiedrībai turpmākā darbībā ievērot šajā lēmumā minētās un citas VDAR un FPDAL prasības, lai turpmāk nepieļautu personas datu apstrādes pārkāpumus un nodrošinātu VDAR un FPDAL prasībām atbilstošu personas datu apstrādi.

¹¹ DVI 2017.gada 15.jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par "Konsultē vispirms" principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2021.gada 26.marta lēmumu Nr.25 "Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām" šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc Sabiedrības juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktora p.i.

L.Dilba

[..]

IZRAKSTS PAREIZS